

Univerzitetski centar za primenjenu statistiku
Univerzitet u Novom Sadu

Trg Dositeja Obradović 5, 21000 Novi Sad

telefon: (021) 485-2020; FAX: (021) 450-418;
www.stat.uns.ac.rs e-mail: stat@uns.ac.rs

IZVEŠTAJ O OCENI MASTER RADA

I PODACI O KOMISIJI

1. Datum i organ koji je imenovao Komisiju
- Stručno veće Centra na sednici održanoj 3. XI 2015. godine
2. Sastav Komisije sa naznakom imena i prezimena svakog člana, zvanja, naziva uže naučne oblasti za koju je izabran u zvanje, datuma izbora u zvanje i naziv fakulteta, ustanove u kojoj je član komisije zaposlen:
 - dr Mirko Savić, redovni profesor, Ekonomski fakultet u Subotici, predsednik,
 - dr Valentina Sokolovska, vanredni profesor, Filozofski fakultet u Novom Sadu, mentor i
 - dr Srbobran Branković, vanredni profesor, Filozofski fakultet u Nišu, član.

II PODACI O KANDIDATU

1. Ime, ime jednog roditelja, prezime: Nina, Miodrag, Pavlović
2. Datum rođenja, opština, republika: 31.10.1990. Niš, Srbija
3. Godina upisa na diplomatske akademske studije, smer/usmerenje: 2013, master studije primenjena statistika

III NASLOV MASTER RADA

Mogućnosti primene multivarijacione analize na kategorijalne podatke

IV PREGLED MASTER RADA

Master rad kandidatkinje Nine Pavlović sadrži 62 strane teksta, organizovanog u 6 poglavlja: Uvod (1-3), Teorijski okvir: Multivarijaciona analiza (4-12), Metod (13-16), Rezultati (17-55), Diskusija (56-58), Zaključak (59-60). Rad sadrži 13 grafika, 36 tabela, 17 jednačina i spisak literature.

U uvodu rada izlažu se problem istraživanja, predmet istraživanja, cilj i značaj rada. U poglavlju Teorijski okvir: Multivarijaciona analiza, obrazložene su matematičke osnove statističkih procedura: generalizovani linearni modeli, diskriminaciona analiza, nelinearna analiza glavnih komponenti, multivarijaciona analiza i nelinearna kanonička korelaciona analiza. U trećem poglavlju opisuje se metod primenjen u radu, u odeljcima: a) ispitanici, u kome je izložen opis populacije, obuhvata i karakteristika uzorka; b) materijal, u kome se opisuje upitnik primenjen u studiji i način prikupljanja podataka; c) nacrt, koji sadrži opis indikatora dimenzije tradicionalnih/sekularno-racionalnih vrednosti i indikatora dimenzije vrednosti preživljavanja/samoekspresije, kao i opis analiziranih varijabli, nivoe merenja i status varijabli u analizi; d) procedura, u kome se razmatra način i postupak prikupljanja podataka; e) analiza podataka, u kome se obrazlaže izbor statističkih procedura upotrebljenih u radu. Poglavlje rezultati analiza organizovano je u četiri odeljka, prema cilju sprovedenih analiza: a) izdvajanje dimenzija vrednosti, koji sadrži rezultate analiza nelinearna analiza glavnih komponenti i analize multiple korespondence; b) ispitivanje uticaja sociodemografskih faktora, putem multiple analize kovarijanse i diskriminacione analize; c) dimenzije vrednosti i ekološki aktivizam; logistička regresija; d) alternativni pristup izdvajanju dimenzija: nelinearna kanonička korelaciona analiza. Poglavlje diskusija sadrži pregled značajnih rezultata analiza i njihovo razmatranje u okviru teorijskog i metodološkog okvira rada. U poslednjem poglavlju iznosi se zaključak rada na

osnovu razmatranih rezultata primenjenih analiza.

V VREDNOVANJE POJEDINIH DELOVA MASTER RADA

U poglavlju Uvod obrazložen je izbor problema; predstavljen je problem vrednosti sa sociološkog aspekta i povezan sa tehnikama multivarijacione analize za kategorijalne podatke. Opisan je predmet istraživanja, kao i predmet Evropske studije vrednosti u okviru koje su prikupljeni podaci upotrebjeni u radu. Obrazložen je cilj rada, sa sociološkog i statističkog aspekta i naučni i društveni značaj istraživanja. U okviru poglavlja Teorijski okvir: Multivarijaciona analiza, predstavljene su u okviru pet odeljka statističke procedure sprovedene u radu; data je deskripcija matematičkih osnova analiza, uz prikaz elementarnih jednačina. Prikazane su sledeće analize: generalizovani linearni modeli: logistička regresija, log-linearni model i negativna binomna regresija, diskriminaciona analiza, nelinearna analiza glavnih komponenti, multipla korespondentna analiza i nelinearna kanonička korelaciona analiza. Metod istraživanja sadrži opis populacije i opis izbora troetapnog stratifikovanog uzorka u okviru Evropske studije vrednosti; prikazane su karakteristike upotrebljenog upitnika i prednosti izabranog načina prikupljanja podataka. Detaljno je obrazložen nacrt istraživanja, pri čemu su opisane varijable koje su podeljene u dve grupe indikatora: indikatore dimenzije tradicionalnih/sekularno-racionalnih vrednosti i indikatori dimenzije vrednosti preživljavanja/samoekspresije. Zatim je dat prikaz procedure prikupljanja podataka i obrazlaganje izbora statističkih procedura primenjenih u radu. Rezultati dobijeni primenom opisanih statističkih tehnika organizovani su prema ciljevima analiza. Izdvajanju dimenzija vrednosti pristupljeno je na dva načina, upotrebom nelinearne analize glavnih komponenti, uz specifikaciju ordinalnog nivoa merenja varijabli sa jedne strane, i primenom analize multiple korespondence sa druge strane. S obzirom na interpretabilnost i teorijsku opravdanost modela, u daljoj analizi upotrebljene su dimenzije izdvojene u trodimenzionalnom rešenju nelinearne analize glavnih komponenti. U sledeća dva odeljka prikazana je povezanost navedenih dimenzija sa sociodemografskim faktorima (pol, nivo obrazovanja i godine ispitanika) i povezanost sa indikatorom dimenzije vrednosti preživljavanja/samoekspresije – članstvo u ekološkim organizacijama. Na kraju su razmotreni rezultati alternativne strukture dimenzija vrednosti, koji razdvaja stavke iz dimenzija Inglehartovog koncepta, putem nelinearne kanoničke korelacione analize. Diskusija i zaključak obuhvataju najznačajnije rezultate analiza razmotrene u okviru Inglehartovog konteksta. Uz to, iznosi se vrednovanje indikatora dimenzija i ukazuje se na slabosti Inglehartovog koncepta.

VI ZAKLJUČCI ODNOSNO REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Rezultati istraživanja ukazuju na neadekvatnost dvodimenzionalnog rešenja u strukturi vrednosti; indeks postmaterijalizma teži izdvajanju u okviru treće dimenzije, u kontekstu koji sugerise povezanost sa stavom prema sopstvenom narodu i državi. Upućuje se na nepouzdanost indeksa postmaterijalizma i na moguće latentno značenje stavki koje su upotrebljene u njegovom kreiranju. Dalje, rezultati ispitivanja ukazuju na strukturnu neusaglašenost predloženog koncepta dimenzija vrednosti, pre svega s obzirom na jako izraženu povezanost stavki tolerancije prema abortusu i tolerancije prema homoseksualnosti, a zatim i na osnovu ispitivanja povezanosti dimenzija sa indikatorom vrednosti preživljavanja/samoekspresije, članstvom u ekološkoj organizaciji. Dalje, ukazuje se na neadekvatnost obima i dubine indikatora, koji pretstavlja jedan od razloga za nemogućnost provere značaja prikazane teorije. Ukazano je na statistički značajan efekat starosti i nivoa obrazovanja ispitanika na skorove na dimenzijama vrednosti.

VII KONAČNA OCENA MASTER RADA

Master rad je u skladu sa formulisanom temom i prijavom rada. Prikazani su rezultati koji su u skladu sa postavljenim ciljevima rada. Primenjene su statističke tehnike koje su adekvatne s obzirom na nivo merenja varijabli i pretpostavljenu strukturu odnosa varijabli. Rad je tehnički korektno urađen.

VIII PREDLOG

Komisija predlaže Stručnom veću Centra da prihvati pozitivnu ocenu master rada kandidata Nine Pavlović i da odobri javnu odbranu.

Novi Sad, 4. XI 2015.

prof. dr Mirko Savić

prof. dr Valentina Sokolovska

prof. dr Srbobran Branković